

Nr 26. februari 2021

Aktuellt på bullerområdet

I detta nyhetsbrev bjuder vi på ett axplock av aktuella nyheter på bullerområdet. Här kan du till exempel läsa om att det pågår ett arbete att införliva den nya EU-gemensamma beräkningsmetoden CNOSSOS i Sverige, att Boverkets ändringar i BBR är ute på remiss, och att det nu kommit en dom i det uppmärksammade fallet om bullerstörningar vid idrottsplatsen Boovallen i Nacka.

EU-direktivet om omgivningsbuller (END)

I december arrangerades ett informationsmöte med råd och tips inför kommande bullerkartläggning enligt förordningen om omgivningsbuller. Inbjudna var de kommuner som omfattas av direktivet, dvs fler än 100 000 invånare. Tyréns ansvarade för informationen på uppdrag av Naturvårdsverket. De som önskar ta del av underlaget kan vända sig till Naturvårdsverket.

Som vi tidigare berättat pågår ett arbete med att införliva den nya EU-gemensamma bullerberäkningsmetoden för svenska förhållanden. Arbetet görs på uppdrag av berörda myndigheter av Statens väg- och transportforskningsinstitut, VTI, m.fl. inom det sk. Kunskapscentrum om buller. De ska även ge råd och vägledning inom området. Hittills framtaget material finns här:

Remiss av ändringar i BBR

Boverket har tagit fram ett förslag till revidering av avsnitt 7 i Boverkets byggregler. Bland annat föreslås att hänvisning till standarder tas bort, vilket kan få konsekvenser. Remissen ligger ute till den 9 april.

Detta är Bullernätverket

Bullernätverket i Stockholms län är ett nätverk för samverkan i bullerfrågor. Nätverket drivs gemensamt av Länsstyrelsen i Stockholms län, Stockholms stad, STORSTHLM och Centrum för Arbets- och Miljömedicin vid Region Stockholm.

Målet med nätverket är att öka den regionala kompetensen inom bullerområdet och att skapa förutsättningar för att miljömålen för buller ska uppnås.

Nätverket ska stimulera erfarenhetsutbyte och utveckling av metoder för att åtgärda bullerproblem samt bidra till kunskapsspridning inom buller- och ljudmiljöfrågor. Nätverket ska också vara ett forum som bidrar till samarbete över yrkesgränser.

Trafikverkets interna riktlinjer

I nyhetsbrevet maj 2020 (nr 23) skrev vi om ett pågående arbete att uppdatera Trafikverkets interna riktlinjer och handledning för buller. Nya riktlinjer finns nu på Trafikverkets hemsida och gäller från 1 januari.

Forskningsprojekt om fasadåtgärder

VTI har på uppdrag av Trafikverket startat ett projekt som syftar till att undersöka eventuella positiva hälsoeffekter av de bullerreducerande fasadåtgärder som Trafikverket genomfört. Effektsamband mellan fasadåtgärderna och hjärt-kärlsjukdom kommer att studeras. Projektet beräknas pågå större delen av 2021.

Friluftslivets år

Friluftslivets år 2021 är ett samarbete mellan många olika aktörer med syfte att lyfta fram friluftslivet och de värden som finns. Ett av dessa värden är behoven av tystnad och bra ljudmiljö i natur- och rekreationsmiljöer. Hjälp till att påminna om och värna betydelsen av goda ljudmiljöer för rekreation!

Gröna och trygga samhällen

Regeringen har beslutat om att inrätta ett stöd för att främja stadsgrönka och ekosystemtjänster i områden med socioekonomiska utmaningar. Både kommuner, fastighetsägare och andra aktörer kan söka stödet. I likhet med det tidigare stödet om Grönare städer så bör även här finnas möjlighet att genomföra åtgärder som både utvecklar ekosystemtjänster och förbättrar ljudmiljön, t.ex. gröna tak och väggar eller bullerskyddsskärm med grönska.

Boverket har fått i uppdrag att administrera stödet och förslag till föreskrifter är på remiss under februari

Ljud i virtuell miljö

Avdelningen för teknisk akustik vid Luleå universitet driver tillsammans med Tyréns ett forskningsprojekt för att utveckla virtuella ljud i 3D-miljöer. Virtuella 3D-verktyg används allt oftare för att lättare åskådliggöra kommande förändringar och tillägg i både landskap, byggnader och städer. Förhoppningen är att med virtuella ljud kopplat till verktyget kan exempelvis bullerskärmande åtgärder prövas audiovisuellt redan på skisstadiet och ge en bättre uppfattning om den förändrade ljudbilden och därmed ett bättre beslutsunderlag.

Människans buller i havet ett växande problem

Haven är bullriga och det är ett växande problem enligt en forskningssammanställning på 538 vetenskapliga artiklar, publicerad i Science. Problemet utgörs av konstanta bullerljud från exempelvis båttrafikleder, som skulle kunna beskrivas som att bo precis bredvid E4:an, men också tillfälliga ljud som när ett vindkraftverk ska pålas ned i havsbotten. Fiskar, tumlare och djurliv drabbas av hörselskador och trängs undan från platser där det låter som mest. Den här artikeln kommer enligt svenska forskare med stort och överväldigande bevis för att buller påverkar livet i havet, säger Mathias Andersson, marinbiolog vid Totalförsvarets forskningsinstitut, till P1. Enligt Peter Sigray som forskar på undervattensbuller vid KTH går det att reglera ljudnivåerna från t.ex. fartyg och pålning.

Internoise 2021

Årets upplaga av Interoise äger rum den 1–5 augusti i Washington. Oklart ännu om konferensen enbart hålls digitalt eller blir en kombination.

ICSV juli 2021

Nästa gång som konferensen ICSV hålls, är i Prag 11–15 juli. ICSV står för International Conference on sound and vibration. Man planerar för att hålla konferensen på plats som vanligt, men om det kommer kunna genomföras återstår att se. Mer information på konferensens hemsida.

Domar

MMÖD M 7353-19, Boovallen i Nacka

I vårt nyhetsbrev med tema buller vid idrottsanläggningar (nr 25), nämns ett ärende om en idrottsplats i Nacka som då låg för avgörande i mark- och miljööverdomstolen. Domen kom strax innan jul och innebär i korthet följande.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att buller från idrottsanläggningar är mycket varierande både i styrka, frekvens och varaktighet beroende på typ av idrottsverksamhet. Siffrsatta riktvärden är sällan lämpliga som bedömningsgrund och Naturvårdsverkets vägledning om industribuller bör inte tillämpas för idrottsverksamhet. I stället får en samlad bedömning göras i det enskilda fallet, även om riktvärdena för industribuller kan vara en utgångspunkt i bedömningen.

Enligt domstolen finns i det aktuella ärendet anledning att vidta försiktighetsmått innebärande vissa tidsbegränsningar. Domstolen finner däremot inte anledning att kräva mer omfattande och kostnadskrävande åtgärder som uppförande av bullerskyddsskärm.

Domen liknar i stora drag de synpunkter som både Boverket och Naturvårdsverket framfört i sina remissvar till domstolen.

MMD M 2900-20, Buller från en skolas konstgräsplan, Östersunds kommun

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet och ändrar därmed inte nämndens beslut om att inte vidta åtgärder mot buller från konstgräsplanen. MMD instämmer i länsstyrelsens bedömning att det inte är sannolikt att störningsnivån motsvarar olägenhet i miljöbalkens mening, då det endast är en klagande, tillsyn på platsen inte visat på höga nivåer och det finns ett grönområde mellan boende och skolan.

MÖD 7937-19, Buller från vägtrafik, Nybro kommun

Mark- och miljööverdomstolen upphäver föreläggande om att vidta bullerbegränsande åtgärder mot trafikbuller eftersom det av föreläggandet inte framgår att föreläggandet är riktat mot kommunen, som är den juridiska personen.

MÖD M 2295-19, Buller och luftföroreningar på skolgård, Halmstads kommun

Mark- och miljööverdomstolen håller med mark- och miljödomstolens bedömning och anser att det inte är rimligt att villkora verksamheten med att hela skolgården ska uppfylla länsstyrelsen bestämda ljudnivåer (Naturvårdsverkets riktvärden för äldre skolgård). Nämndens överklagande avslås.

MMD M 5600-20, Buller från tillståndsgiven verksamhet, Göteborgs kommun

Mark- och miljödomstolen anser att Trafikverket har särskilda skäl att avvika från bullervillkor i domen om tillstånd för järnvägsprojekt, på grund av förstärkningsarbeten i en tunnel under viss tid.

MMD M 6654-20, Buller från verksamhet, Strängnäs kommun

Mark- och miljödomstolen anser att det finns fog för att förelägga verksamheten att utföra bullermätning hos den klagande. Utifrån kraven på egenkontroll behöver dock utredningen inte utföras av oberoende tekniskt sakkunnig.

Buller och hälsa

Flygbuller och sömnstörning i en svensk kontext

Under 2020 genomförde Institutet för Miljömedicin (IMM) vid Karolinska Institutet (KI) ett uppdrag för Naturvårdsverkets räkning som syftade till att analysera det samlade kunskapsläget om flygbuller och sömnpåverkan i en svensk kontext. Bland annat analyserades hur internationella forskningsresultat ska tolkas med avseende på skillnader i bostäders ljudstandard, flygplatsers storlek och urbaniseringsgrad. Det gjordes även en granskning av om det med nuvarande kunskapsunderlag som grund är rimligt att ställa strängare krav vad gäller flygbuller än övriga trafikslag.

Rapporten finns att läsa i sin helhet på Bullernätverkets hemsida och kommer även att ges ut i Naturvårdsverkets rapportserie under våren 2021.

ICBEN 2021

Den internationella kongressen ICBEN (International Commission on Biological Effects of Noise) kommer att hållas digitalt den 14–17 juni 2021. Kongressen arrangeras av Institutet för Miljömedicin (Karolinska Institutet) och Centrum för arbets- och miljömedicin, Region Stockholm. Läs mer och registrera dig på kongressens hemsida:

Bullernätverkets kommande seminarier

Vår 2021

Inga planerade seminarier. De två aktiviteter vi planerat för (se nedan) flyttas till hösten 2021. Vi återkommer med mer information om dessa under våren.

Höst 2021

Studiebesök i Konstfacks Ljudlabb

Tid: Ej bestämt.

Plats: Konstfack, Telefonplan.

Anmälan: Länsstyrelsens hemsida.

Byggbuller – En tillfällig störning eller olägenhet?

Tid: Ej bestämt.

Plats: Ej bestämt.

Anmälan: Länsstyrelsens hemsida.